

POSTAVY

OTEC
MAMA
DCÉRA
MUŽ

I. POLIEVKA

Tri postavy sedia za starým, ošúchaným stolom a mlieky obedujú. Otec sedí vpravo, mama vľavo a dcéra v strede. Pred každým je tanier polievky a lyžica. Mama je očividne nervózna, počas obeda celý čas pozoruje otca. Otec konzumuje mlieky, no pritom nespokojne vzdychá. Po každej lyžici čím ďalej, tým viac prevracia v ústach sústo predtým, ako sa mu ho podarí s potlačenou grimasou prehltnúť. Dcéra sa pri tom snaží scvrknúť tak veľmi, ako len vie, a občas sa nenápadne pozrie na rodičov.

DCÉRA

Chutná.

Otec akoby dostal facku, pomaly otočí hlavu k dcére a s povzdychom prehltnie.

MAMA

Samozrejme, že je chutná. Nič jej nie je. Nerozumiem, čo sa otcovi nepáči. Stále má s niečím problém. Ak by sme nemali čo jesť, to by bol problém. Je plná vitamínov. Určite je v nej veľa céčka. Ocot v nej nie je, ale načo? Chutí, akoby tam bol. Aj tak je dosť kyslá. Nič jej nie je.

OTEC

(pokračuje v jedení)

Radšej buď ticho!

O POLIEVKE

a všeličom inom

Rozhovor s Tamásom Vargom

Slovenskí čitatelia majú teraz možnosť prečítať si jednu z vašich hier (*Hra, Polievka, Ticho*) uverejnených v trilógii *Polievka*. Všetky tri majú tragikomické ladenie okorené mystickými prvkami. Máte aj iné hry? Akými témami sa v nich zaoberáte?

Áno, mám aj iné hry, a keď sa na ne alebo na svoje postavy pozerám spätne, vychádza mi z toho, že sa väčšinou zaoberám sebazpoznávaním, posúvaním vnútorných hraníc a odhaľovaním skrytých motivácií, ktoré nás poháňajú. Keďže sa vždy usilujem vystúpiť z rámca zaužívaných riešení, hľadanie netradičných foriem je prítomné aj v štruktúre mojich drám. Tento zámer experimentovať môžeme vidieť vo všetkých troch častiach trilógie, ale rovnako aj v mojich ostatných hrách. Neuspokojím sa s jednoduchosťou a mám tendenciu veci komplikovať, zamotať, takže keď dané dielo dopíšem, vždy ho musím trochu zjednodušiť, aby bolo zrozumiteľné aj pre bežného čitateľa.

Ústrednou témou hier vašej trilógie je hriech a trest. Pramení táto téma z nejakej osobnej skúsenosti? Alebo vznikla len ako proces podvedomej činnosti autora?

Ako ste sa dostali k písaniu dramatických textov? Chceli ste obohatiť svoje umelecké aktivity alebo ste pre seba, ako herca, chceli vytvoriť nejaký konkrétny charakter?

Prvú drámu *Klietka* som napísal ako amatérsky herec a ešte v tom istom roku som ju aj zrežiroval. Vďaka tejto dráme som sa zapísal na herectvo na Akadémii umení v srbskom Novom Sade. Napriek tomu, že išlo o amatérsku inscenáciu, stala sa až prekvapivo úspešnou. Isté je, že keby nebolo *Klietky*, dnes nie som hercom. Neskôr som sa už ako vyštudovaný herec popri hraní vrátil aj k písaniu hier. Napriek tomu, že som medzičasom napísal niekoľko drám, nedovolil by som si o sebe tvrdiť, že som dramatik. To si vyžadovalo uverejnenie trilógie *Polievka*.

Kto je vašim vzorom? Máte nejaké vedomé inšpirácie?

Vždy som obdivoval spisovateľov, ktorí takmer z ničoho dokážu vytvoriť celé univerzum, preto som od svojich tínedžerských rokov obdivoval Franka Herberta a z času na čas si znovu prečítam knižnú sériu *Duna*. Ale patria sem aj Clive Barker a Jonathan Stroud. Medzi súčasnými dramatikmi je málo takých, ktorí dokážu preniesť na javisko strasti ľudského bytia tak ako Ferenc Molnár, a ak aj sú, určite medzi nich patrí Zoltán Egressy. Jeho diela sú srdcervúce, povznášajúce a dokážu v správnom momente zasiahnuť tak, že vás naraz rozosmejú aj rozplačú. Vedomú inšpiráciu nemám, pretože som sa vždy vyhýbal situáciám, v ktorých by som mohol niečo ukradnúť/odkopírovať. Som skôr zástancom experimentovania, aj keď je to často tá ťažšia a nevyspytateľnejšia cesta.